

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ-2025

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875
ББК 74.489.4
А 43

Затверджено вченою радою гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії від 29 січня 2025 року, протокол № 6.

Актуальні питання професійного становлення сучасної молоді :
збірник наукових праць студентів / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець.
Хмельницький : ХГПА, 2025. Вип. IV. 498 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, Спілки дизайнерів, Всеукраїнської спілки автентики;

Онищук М. І. – директор Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України, член Всеукраїнської музичної спілки.

©Циганюк Л.І., 2025
©Качуринець Л.В., 2025

Козяр Лілія. Фортепіанний ансамбль як важливий етап музичного становлення юного піаніста.....	370
Колодій Ірина, Водяна Валентина. Розспівки як засіб формування вокально-хорових навичок учнів молодших класів.....	374
Корець Богдан. Особливості професійних компетентностей педагога-тренера в роботі колективу спортивно-бального танцю.....	379
Костич Анастасія. Роль мультимедійних технологій у творчому розвитку учнів ЗЗСО.....	383
Крантова Інна. Характеристика методів практичного навчання мистецтву образотворення у НУШ.....	391
Кудлюк Аня. Виховний потенціал музичної класики.....	396
Ліпінська Анастасія. Переваги та ризики використання електронних підручників на уроках образотворчого мистецтва у НУШ.....	401
Марковська Уляна. Теоретико-практичні аспекти опанування народним мистецтвом у 1–4 класах.....	406
Мицюк Софія. Методика формування у молодших школярів інтересу до народного танцю.....	412
Онищук Марія. Творчість Богдани Фільц для дітей шкільного віку.....	424
Племяник Віталій. Діяльнісний підхід у навчанні як ресурс якісної підготовки майбутніх учителів історії та громадянської освіти.....	429
Портнов Сергій. Значення українського народно-академічного інструментального виконавства у формуванні культурного середовища сучасної молоді.....	434
Посулько Юлія. Інноваційні підходи до використання наочності на уроках образотворчого мистецтва.....	439
Ростецький Борис Роман, Водяна Валентина. Інтеграція хорового співу в міждисциплінарне навчання середньої школи.....	444
Сарвілова Софія. Інноваційний підхід до розвитку творчих здібностей учнів старших класів засобами музично-театральної діяльності.....	449

РОЗСПІВКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ НАВИЧОК УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Ірина Колодій,

*студентка III курсу бакалаврату
спеціальності 014. 13 Середня освіта. Музичне мистецтво
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

Валентина Водяна

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки і методики
початкової та дошкільної освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

У статті висвітлено роль розспівок у формуванні вокально-хорових навичок учнів молодших класів. Розглядаються вікові особливості дітей, методи проведення розспівок та їх вплив на розвиток вокальних здібностей, слухових та ритмічних навичок. Описано психологічні аспекти навчання та значення створення комфортної атмосфери для дітей. Підкреслено важливість використання креативних підходів та сучасних технологій у процесі навчання.

***Ключові слова:** середня освіта, музичне мистецтво, розспівки, вокально-хорові навички, вікові особливості, молодші класи, навички, педагогічні методи, творчий підхід.*

Виховання музичної культури є важливим аспектом загального розвитку дитини. Одним із засобів формування вокально-хорових навичок є розспівки, що дозволяють удосконалювати вокальні можливості учнів молодших класів.

Учні молодших класів (6–10 років) характеризуються високою пластичністю нервової системи, що забезпечує швидке засвоєння нової

інформації. У цьому віці діти відкриті до нових знань і вражень, активно розвиваються їхні музичні здібності. Вони мають величезний потенціал для розвитку, але потребують підтримки та керівництва з боку педагогів. Увага дітей часто переключається, тому необхідно забезпечити різноманітність методів навчання, щоб втримати їхню зацікавленість. Зазвичай, діапазон голосу у дітей цього віку вузький – від «ре» першої октави до «до» другої октави, що потребує особливої уваги під час формування вокально-хорових навичок. Крім того, важливо пам'ятати, що голосові зв'язки дітей є ніжними та потребують обережного використання.

Діти молодшого шкільного віку мають високі та дзвінкі голоси, що дозволяє їм легко сприймати та відтворювати високі ноти. Однак, через обмежений діапазон голосу, необхідно дотримуватися обережності під час вибору репертуару та вокальних вправ. Розспівки допомагають розширювати діапазон голосу, зміцнювати голосові зв'язки та формувати правильну вокальну техніку. Також розспівки сприяють розвитку слухових навичок, вмінню чути і співати в тональності, а також формують відчуття ритму.

Психологічний аспект відіграє важливу роль у процесі вокального навчання. Для дітей молодшого шкільного віку важливо створити комфортну та підтримуючу атмосферу, де вони можуть вільно висловлюватися через музику. Позитивне підкріплення та заохочення допомагають дітям впевнено підходити до розспівок та вокальних вправ.

Розспівки є ефективним інструментом для розвитку вокально-хорових навичок у дітей. Вони допомагають розвивати правильну вокальну техніку (дихання, артикуляцію, інтонацію), зміцнювати голосові зв'язки та покращувати їхню гнучкість, розширювати діапазон голосу, підвищувати музичну грамотність та слухові навички, формувати навички ансамблевого співу та колективної взаємодії, розвивати емоційне вираження через музику, покращувати координацію та взаємодію між дітьми у колективі.

Регулярне проведення розспівок є ключовим елементом у розвитку вокально-хорових навичок. Вони повинні бути невід'ємною частиною кожного

уроку музики. Завдяки систематичним розспівкам, учні звикають до певних голосових вправ, що допомагає їм швидше освоїти техніку співу. Крім того, регулярні розспівки сприяють підтримці голосу в хорошому стані та уникненню голосових перенапружень.

Під час проведення розспівок варто дотримуватися кількох основних принципів: починати з простих вправ та поступово ускладнювати їх, використовувати різноманітні вправи, щоб утримати увагу дітей та стимулювати їхній інтерес, звертати увагу на правильне дихання та артикуляцію, залучати дітей до активного обговорення власних відчуттів під час виконання розспівок, проводити їх регулярно, але не перевантажувати дітей, використовувати візуальні та аудіальні підказки для полегшення сприйняття інформації, включати елементи ігрової діяльності для підвищення мотивації дітей, співати разом з учнями, показуючи приклад правильної техніки.

Для того, щоб ефективно оцінювати прогрес учнів у формуванні вокально-хорових навичок, можна використовувати наступні методи: спостереження за виконанням розспівок та вокальних вправ, аудіозапис виступів дітей для аналізу їхньої техніки та прогресу, проведення індивідуальних занять для детальнішого опрацювання складних моментів, використання анкет та опитувань для з'ясування думки дітей щодо їхнього вокального розвитку, проведення контрольних виступів з метою оцінки успішності навчання.

Педагог відіграє ключову роль у процесі проведення розспівок. Від його професіоналізму, творчого підходу та вміння мотивувати дітей залежить успіх навчання. Педагог повинен бути чуйним до потреб кожного учня, підтримувати позитивну атмосферу та стимулювати дітей до самовираження через музику. Для успішного навчання важливо враховувати індивідуальні особливості кожної дитини, рівень її підготовки та можливостей, використовувати ігри, музичні конкурси, творчі завдання для активного залучення дітей у процес навчання, регулярно надавати учням зворотний зв'язок щодо їхнього прогресу, досягнень та напрямків для вдосконалення, залучати батьків до процесу навчання, проводити батьківські збори, консультації для підтримки домашніх занять.

Використання розспівок у навчальному процесі сприяє підвищенню музичної грамотності та формуванню навичок ансамблевого співу у дітей. Регулярні розспівки не тільки покращують вокальні можливості, але й розвивають слухові та ритмічні навички, сприяють емоційному вираженню та формують любов до музики (Коноваленко, 2012). Психологічна підтримка та позитивне підкріплення також відіграють важливу роль у процесі навчання. За умови правильної організації та проведення розспівок, діти отримують не тільки музичні навички, але й емоційне задоволення від заняття музикою.

Креативні підходи, включення різноманітних музичних жанрів та стилів у репертуар розспівок, сприяють розвитку гнучкості та адаптивності учнів до різних музичних форм. Інтеграція з іншими видами мистецтва, використання елементів театру, танцю та образотворчого мистецтва для створення комплексного художнього досвіду, посилює емоційний та інтелектуальний розвиток дітей. Залучення сучасних технологій, використання інтерактивних програм та додатків для візуалізації музичних нот, аналізу вокальної техніки та створення індивідуальних планів розвитку, підвищує ефективність розспівок. Музичні додатки для смартфонів та планшетів дозволяють аналізувати вокальну техніку та надавати зворотний зв'язок у реальному часі. Відеоуроки з розспівками можна використовувати вдома для самостійних занять. Онлайн-платформи для спільного виконання розспівок та обміну досвідом між учнями з різних шкіл та регіонів створюють додаткові можливості для розвитку вокально-хорових навичок.

Розспівки також допомагають розвивати впевненість у собі, адже учні отримують можливість виступати перед аудиторією, що сприяє подоланню страху сцени та підвищенню самооцінки. Педагоги, використовуючи творчий підхід та підтримку, допомагають дітям виражати свої емоції через музику, що є важливим аспектом розвитку особистості. Інтеграція елементів театру, танцю та образотворчого мистецтва у процес розспівок збагачує навчання та робить його більш комплексним.

Регулярні розспівки також мають позитивний вплив на здоров'я голосових зв'язок, адже вони допомагають уникнути перенапружень та голосових травм. Це особливо важливо для дітей, чий голос ще розвивається. Навчання правильному диханню, артикуляції та інтонації сприяє загальному фізичному розвитку та підтримці гарного самопочуття.

Креативні підходи та використання різноманітних музичних жанрів роблять процес розспівок цікавим та захоплюючим для дітей. Педагоги можуть використовувати музику, яку люблять учні, щоб підтримувати їхню мотивацію та зацікавленість. Це допомагає створити позитивну атмосферу на заняттях, де кожна дитина відчуває себе важливою та значущою.

Важливо зазначити, що успіх у формуванні вокально-хорових навичок залежить не лише від регулярних розспівок, але й від загального підходу до музичної освіти. Підтримка батьків, створення можливостей для виступів, участь у музичних конкурсах та фестивалях – усе це сприяє розвитку таланту та формуванню любові до музики (Коноваленко, 2012).

Розспівки відіграють важливу роль у загальному розвитку дитини, допомагаючи не лише у формуванні вокальних навичок, але й у розвитку особистості. Вони сприяють вихованню музичної грамотності, впевненості у собі, емоційному вираженню та фізичному розвитку. Завдяки творчому підходу педагогів та використанню сучасних технологій, розспівки стають незамінним елементом музичної освіти, який допомагає дітям розкрити свій потенціал та знайти радість у музиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коноваленко, О. (2012). *Вокально-хорове виховання молодших школярів*. Харків: Фоліо.

